

a Francosko na krovu, nadalje eden od treh razruševalcev varovani tank-parnik. Obe ladji sta bili v vzhodnem delu Kanala poplavljeni.

Šef admiralnega štaba mornarice.

Uspehi podmorskih čolnov.

K.-B. Berlin, 9. aprila. W.-B. Naši podmorski čolni so ob vzhodni obali Angleže, v Kanalu in na Irskem morju vnovič 5 parnikov, 4 angleške ribiške ladje z skupno 10.000 brutto-register-tonami potopili.

Šef admiralnega štaba mornarice.

Podivjana hujskarija dra. Korošca.

Prelivanje krvi na shodu v St. Janžu. — Korošec podi ruske vojne vjetnike s poleni na avstrijske patrijote. — Velikanski izgredi. — Shod razpuščen.

Unterdrauburg, 7. aprila.

Tudi naš kraj bil je enkrat pozorišče rogoviljenja brezznačajnih veleizdajalskih jugoslovanskih hujskarjev ter iz njih izvirajočih činov Korošca in Verstovškega.

Ogorčenost mirnega in poštenega prebivalstva tega kraja čez zlobne izgrede teh dveh hujskašev, ki so končali s prelivanjem krvi, je nepopisno. Tudi tukaj smo jih sedaj izpoznali in besede ministra grofa Czernina: „podli nesramni Masaryki“ šle so po končanem krvavem taboru St. Janža kakor pereče iskre od ust do ust.

Premalo je bilo še naše ljudstvo nahujskano, zato sta sklicala Korošec in Verstovšek v St. Janžu pol ure hoda od Unterdrauburga tabor, da bi tudi tukaj zadobila glasov za njihovo podlo, veleizdajalsko agitacijo, ter da bi še bolj vžgala v ljudstvo sovraštvo nad nemškimi prebivalstvom. Došlo je bilo tudi precej patrijotov: iz Mislinga, iz Lavantdoline in drugih krajev so došli in prišlo bi jih še več, če bi se vest o tem shodu bila nekaj časa preje razširila. Od Unterdrauburga korakali so avstrijsko misleči možje skupno v St. Janž, na katerem zvoniku plapolala je že daleč vidna „trobojnica“ ki je pozdravljala „jugoslovanski“ tabor in ki je dala izraz nacijskega sovraštva in strankarstva slovenske „katoliške“ duhovščine. Pred vhom v kraj držal je g. Domaingo, v katerem je vse došlo, nemstvu prijazne in državi zveste Slovence povabil, naj se ne ozirajo na splošna in javna izživljanja, da se dokaže kulturni razloček med strankama.

Priprave shoda.

Kraj shoda nahajal se je na prostem med dvoriščem in gostilniškimi prostori. Videlo se je večinoma ženske, otroke, pijane mlade pobaline, nekaj vojakov in število ruskih vojnih vjetnikov; krog in krog so bila nakopičena polena, drogi in drugo. Pozneje se smo le izpoznali, zakaj so bila ta polena in drogi ter Rusi namenjeni. Vladni komisar dr. Trstenjak iz Slovenj-Gradca ni vložil nobenega ugovora proti ruskim vojnim vjetnikom in tudi nakopičeni leseni drogi in palice na hujskajočem se shodnem prostoru mu niso dali niti najmanjšega suma ali pomisleka.

Korošec kot hujskač.

Pri prihodu patrijotov je bil že Korošec v sredini svojega hujskajočega, obrekovalnega govora. Pozival je Slovence, naj se od nemškega jarma (!) osvobodijo, naj ga siloma razdobjo, obrekoval je našo zvesto zaveznico Nemčijo, o kateri je pljuval med poslušalce predzne, nesramne, in hujskajoče laži, da so nemške čete na bojiščih popolnoma odrekale in da se vse uspehe zamore edino le Slovincem pripisovati! Potem je zahteval ustanovo samostojne „jugoslovanske države“. Nato so odgovorili Nemci z glasnimi klici „Hoch Habsburg“! To je povzročilo že prvi spopad. Pri-

stali Korošca udarili so s pestmi po Nemcih in položaj je nastal jako resen, vendar se je skozi nemško pridržanje še najhujše zlo preprečilo.

Odbitev besede nemškim govornikom.

Gosp. Domaingo podal se je k poslancu Verstovšku in zahteval prostost govora za nemške govornike. Ta mu je bila seveda odbita. Pred očmi Verstovškega se je po gospodu Domaingu s palicami udrihalo in tudi zastopnik države, v katerem so videli Koroščevi pristaši le objektivnega avstrijskega uradnika, je bil ven potisnjen.

Krvavi izgredi.

V tem trenutku je dal eden z soprogo komisarja Trstenjaka pri oknu stoječi debeli slovenski far z roko znamenje.

To je bilo znamenje za nezasižen krvavi čin. Pristaši Korošca zgrabili so za že pripravljena polena in drogeve in so udrihali z njimi po glavah patrijotov, kateri so se jim seveda tudi oistro upirali. Kmalu je padel eden tu, drugi tam v svoji krvi skupaj, in je bil hitro od lastnih ljudi vzdignjen in v zavetje spravljen. S poleni, latami in palicami se je udrihalo.

In žendarmerija . . . ?

Z glasnim hrupom pritegnila se je žendarmerija v St. Janžu skupaj; ali ta sicer ni bila od komisarja dr. Trstenjaka v bližini taborja nastavljena, ampak v oddaljenosti v neki hiši na vhodu kraja. Ko se ji je javilo o krvavih izgredih na mestu zborovanja, odgovoril je vodja, da ga to ne briga, in da ima nalogo, na ukaze dr. Trstenjaka čakati. Končno, ko so šli s krvjo oblit ljudje mimo hiše, podali so se orožniki iz iste in zadostovalo jim je samo to, da so se nastavili med naprednjaki in Koroščevimi pristaši.

Poseg Rusov.

Medtem je posegla v boj strategična rezerva dr. Korošca: ruski vojni vjetniki so metali težka polena na Nemce, ki so povzročala nove rane, novo prelivanje krvi za hujskarije jugoslovanskih brezznačajnih rogoviležev v duhovniških suknjah.

Brezprimeren vladni komisar.

Konečno se je pojavil vladni komisar med našimi, kateri so od njega to zahtevali, kar bi bila že dolgo njegova naloga: razpust shoda. On je obljubil to storiti in je obravnaval (!) z Verstovškom. Ta pa se ni briga zato in Korošec je dalje hujskal. Bledim obrazom podal se je dr. Trstenjak zopet nazaj k njim in jim dejal, da bode govornik kmalu končal. Nad tem čudnim zadržanjem vladinega zastopnika so bili oni tako razjarjeni, da so energično in odločno zahtevali za vestno izvršitev njegove službe. On jim je obljubil, da hoče svojo dolžnost izpolniti, prišel pa je po teku 8 minut brez uspeha zopet nazaj. Na ta način je dr. Trstenjak sem in tja mahal navidezno kakor kip brez moči, dokler ni ta podivjana antidinastična, veleizdajalska hujskarija v vsem svojem uspehu končala. Nobenega zločinca krvavih izgredov se ni aretiralo, noben žandar ni dobil od Trstenjaka povelja, udariti proti zločincem. To je trajalo tri četrt ure, potem je šele izrazil dr. Trstenjak, da je tabor razpustil.

Medtem so stali na shodu kraja ruski vojni vjetniki oboroženi z drogi in palicami, očitno, da Nemece napadejo. Žendarmerija se je branila, Rusom polena odvzeti ali jih razpršiti.

Po razpustu taborja so patrijoti zopet odkorakali. Zbrali so se pa pred Unterdrauburgom v neki gostilni, kjer so gg. Girstmayr, poslanec Louschönig, Domaingo in urednik Norbert Jahn govore držali.

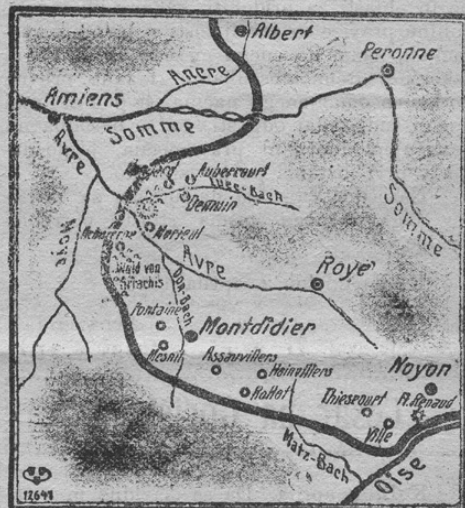
* * *

Taki dogodki se zamorejo žalibog le v Avstriji v navzočnosti vladinega zastopnika

dogoditi. Kaj pa poreče k temu minister zunanjih zadev grof Czernin, ki je vsodbujal Nemce na boj proti Masarykom in kateri so našli v St. Janžu dr. Trstenjaka? — Lepa banda, ti podli, brezznačajni, kričači „jugoslovanskega“ veleizdajalskega hujskanja v duhovniških haljah. Skrajni čas bi bil, da bi vlada napram tej gonji vendar enkrat oči odprla, da se s solidarno pomočjo merodajnih političnih krogov kaznuje, ugonobi in uniči te zločince, če noče vse preteče ji bede in zla na sebe zvaliti. Cesarji zapnik grof Czernin jih je razkrinkal, osramotil in jim vžgal pečat najpoddlejšega zločina veleizdajstva na čelo in naša naloga je, jih zasledovati, dokler ta hinavska kačja zalega ni popolnoma zatrta, čeravno se zaganjajo kakor razkačeni sršeni proti nam, a to nas ne vstraši. Na delo in boj torej za rešitev domovine, za rešitev naše Avstrije!

Pred Amiensom.

Debela črta na sliki nam kaže uspehe zmagovite nemške ofenzive proti Francozom in Angležem, pravim povzročiteljem te svetovne vojne. Ko te vrstice pišemo, se bije

Südöstlich vor Amiens! — ungefähre Front!

bitka za velepomembno etapno mesto Angležev na Francoskem, Amiens. S padcu tega mesta zgube Angleži dotiko s francosko armado, nakar jim grozi odločilni poraz in končna plača za vso zločinsko, nad človeštvom povzročeno bedo.

Cesarjev pomilostilni ukaz.

Ob priliki rojstva cesarjevega sina.

K.-B. Dunaj, 3. aprila. Cesar izdal je sledečo ročno pismo:

Ljubi dr. v. Schauer!

Spremljan od v mojem ročnem pismu od 10. p. m. izražene želje, ob priliki rojstva mojega najmlajšega sina z dejanjem odpustitve in oprostitve se tudi onih spomniti, ki so se proti postavam države zgrešili, hočem Vašim predlogom ugoditi in sledečim osebam milost podeliti:

I. Odpustiti vsem osebam kazni, ki so bile pred danjšnjim dnevom od meščanske kazenske sodnije radi žaljenja časti Njegovega Veličanstva ali žaljenja člana cesarske hiše ali radi obeh zločinov, vendar brez ujema z drugimi kaznivimi dejstvi, pravomočno obsojene, dokler iste že niso izvršene. Ukazem tudi, da se radi navedenih zločinov če so isti storili pred omenjenim dnevom, pri meščanskih kazenskih sodnijah nobeno pravno postopanje ne vpelje ali že vpeljane zopet vstavi, če se ne gre za od obdolženega zaželeno novo vpeljavo že pravomočno sklenjenega pravnega postopanja.

II. Odpuščam osebam kazni, ki so bile pred današnjim dnevom od meščanske kazenske sodnije pravomočno obsojene do enega meseca ne presegajoče svobodne kazni ali do 500 K ne presegajoče denarne kazni, dokler iste niso že izvršene. Če se je zraven svobodne kazni še denarna kazni izrekla, se odpuščajo kazni, če za slučaj neizterjatve denarne kazni odmerjena nadomestna kazni in svobodna kazni ne presegajo več kakor en mesec dni:

Od te kazenske prizanesljivosti morajo pa ostati izvzete: 1. Kazni, ki so bile izrečene radi krive prisige, krivih spričeval, obrekovanja, tatvine na železnicah, ladajah, pošti, navijanje cen, oderuštva, ali kazenskega čina proti postavi življenskih sredstev. 2. Osebe, ki so bile v zadnjih petih letih obsojene že na svobodno kazni ali na denarno kazni, bodisi da denarna kazni 100 K ne presega. 3. Osebe, ki so pred petimi leti bile obsojene na ostrejšo kakor osemmdnevno svobodno kazni ali na več krajših svobodnih kazni, dokler iste nimajo samo denarnih kazni za povrnitev.

Odpuščam konečno vsem osebam, tičočim predpogoje tega pomilostilnega dejanja, po postavnih predpisih kot nasledek obsodbe nastopivša nezmožnost, gotove pravice, privedbe in oblasti za pridobiti, kakor tudi izgube volilne pravice in izvoljivosti v javnih korporacijah, kazni do enega meseca ali 500 K in takoršne s temi obsodbami zvezane pravne posledice omenjenega načina, se pod drugimi pogoji tudi tedaj odpusti, če še obsodba na današnjem dnevu ni pravomočna, pripoznanje v prvi instanci pa že izrečeno.

Naročam Vam, da nemudoma za izvršitev tega ročnega pisma storite potrebne uredbe.

Baden, dne 2. aprila 1918.

Karl I. r.

Schauer I. r.

Cesar na Goriškem.

K.-B. 4. aprila. Da se očitno in osebnoprepriča o položaju prebivalstva v zasedenih pokrajinah Goriško-Gradišanske in posebno o položaju vrnitve beguncev v domovino, kakor tudi o stanju zopetne zgraditve, podal se je cesar včeraj v spremstvu ministerskega predsednika viteza pl. Seidler, šefa generalštaba v. Arz in običajnega spremstva na Goriško-Gradišansko. Na postaji Santa Lucia-Tolmin vzel je cesar prijave deželnega glavarja, vodja okrajnega glavarstva, kakor tudi predstavo župana nasproti. Vlada poizvedoval je natančno o življenskih razmerah prebivalstva, in se je posebno zanimal za aprovizacijo in zopetno zgraditev. — Od kolodvora Santa Lucia peljal se je cesar v avtomobilu skozi močno poškodovane kraje Santa-Lucia in Tolmin do Caporetta in od tam v Gorico. V Tolminu držal je deželni poslanec Rojce nagovor, v katerem je cesarja prosil, naj vzame to tako zlo prizadeto deželo pod svojo varstvo. Cesar izrazil je prebivalstvu svojo posebno pozornost. Na glavnem trgu v Gorici bil je cesar od deželnega glavarja z osebom deželnih uradov, kakor tudi od okrajnega glavarja in od vladnega komisarja mesta Gorice pozdravljen.

Tudi prejšnji poveljnik mornarice baron v. Spaun je došel, da pozdravi cesarja. Cesar se je z došlimi precej časa razgovarjal, kakor tudi z občinskimi predstojniki iz goriške okolice. Potem se je peljal vladar skozi Commons proti centru furlanske industrije, proti popolnoma razrušenemu mestu Monfalcone, od tod čez višine Krasa mimo razvalin grada Duina v postajni kraj dvornega vlaka. Na potu tja podal se je cesar v Miramar. Obisk Trsta je to pot izostal, ker je cesar imel že zadnjič priliko, se o tamošnjih razmerah podučiti.

Pot v Istrijo.

K.-B. Mitterburg, 5. aprila. Cesar, ki je dospel danes jutraj v dvornem vlaku od Sezane v Mitterburg, nadaljeval je svojo današnjo vožnjo v spremstvu viteza v. Seidler, ki ga je peljala skozi zahodno Istrijo. V Mitterburgu držal je župan dr. Kurelic na vladarja nagovor. Cesar informiral se je v razgovoru z došlimi o življenskih razmerah in potrebščinah prebivalstva. — Od Mitterburga šla je vožnja v avtomobilu skozi srednje istrijsko gorsko pokrajino Quietotal, kjer ga je v Montoni župan in vso prebivalstvo pozdravilo. Tudi v Piranu napravili so vladarju srčni sprejem. Potem se je nadaljevala vožnja ob morski obali čez Umago in Cittanova v Parenzo. Cesar nagovoril je vse v pozdrav mu došle, pri čemur je svojo posebno oskrbo za to deželo zagotovil. Od Parenza sem je šla vožnja čez Canfanaro, kjer se je vršil kratek pozdrav v Rovigno. V Rivi držal je prošt, kolegiat kapitelja, Don Rocco nagovor. V imenu občine bil je cesar od deželnosodnega svetnika dr. Signori pozdravljen, ki je raztolmačil izredno težko življensko stališče, povzročeno radi evakuiranja mesta kakor od popolnega vstavljenja parobrodstva in trgovstva in je izprosil od vladarja pomoči. Cesar je dal zagotovilo, da bo vse storil, da se vzdigne gospodarski procvit mesta. Od šolske mladine, ki mu je podarila cvetlice, pozdravljen, podal se je cesar k na višku mesta stoječi cerkvi Santa Euphemia. Potem je zapustil cesar mesto, da se poda v postajni kraj dvornega vlaka, v Mitterburg.

Ozemlje po bitki.

Predstoječa slika nam kaže ozemlje na Francoskem bojišču po bitki. Na neverjetni

Von Westen: Das Gelände nach dem Kampf. način je vojni hrup upostočil na enak način skoraj vsa bojna polja.

Politični utrinki.

Ruski vojni vjetniki za Jugoslavijo.

Na krvavem shodu „duhovnika“ dra. Korošca v St. Janžu ob koroško-stajarski meji se je torej prvič pokazalo, da se bo jugoslovanska država ustanovila s pomočjo — ruskih vojnih vjetnikov. Ja, Korošec in njegova ednakovredna banda so ednostavno dali ruskim vojnim vjetnikom pravico, da smejo politkovati, da se smejo združevati v politične namene, da se smejo udeleževati drugih političnih shodov, da smejo na teh shodih tudi govoriti ali rezolucije predlagati, da

smejo konečno z gorjaci poštene avstrijske državljane napadati in pobijati kot črno živino ... Manjka le še, da se podeli ruskim vojnim vjetnikom pravico, biti izvoljeni v državno zbornico ali pa biti imenovani za avstrijskega ministra. Kajti pri nas na Avstrijskem je v resnici vse mogoče ...

Mi pa pravimo, da je naše angelske potrpežljivosti konec! Za sto hudičev, ali sme poštene avstrijski patrijoti res garjevi psi, na katere sme vsaka baraba pljuvati? Ali plačujemo svoje velike davke, svoja vojna posojila, svoje doklade in druga državna breme na le zato, da se nas potem kot pse pod mizo požene in da se spušča zbesnele, opojane Ruse pod očmi c. k. oblasti (!) na nas? Za sto vrugov, vsaka stvar ima svojo konec in naša potrpežljivost tudi že. Ako nam ruski vojni vjetniki s poleni avstrijski patrijotizem iz glav zbijajo, medtem ko jih pri temu komisariji in orožniki opazujejo, brez da biganili meziniec, — potem naj se pač nikdo ne čudi, da nam bode patrijotizem res minul!! Tisti, ki bi ga morali negovati, so ga nam oropali! Veleizdajstvo je danes „triumf“; čimbolj pljuje na avstrijsko domovino, temveč dosežeš! ... To so tako gorostasni pojavi, da se v resnici le še pri nas najde. In proti tem pojavom protestiramo najodločneje, v dvanajsti uri! Protestiramo v imenu avstrijske misli, ne v lastnem imenu. Kajti mi za svojo osebo se bomo že znali braniti, proti Rusom makari z revolverjem. Proti revolucioniranju naše zemlje, ki jo uganja Koroščeva svojat, pa se mora Avstrija sama braniti, dokler je še čas!

Varstvo domovja.

(Konec).

Položaj razumljive skrbi kakor najhitreje zopet v red spraviti, opravičuje edino domneva, da za žrtve vojne besnosti, — če niso sebično in dobro svetovane namesto v svoji naglosti zaželjeni cilj na najkrajšem potu doseči, je večkrat v lastno škodo zane-marjeno, kar bi gotovo ne bil slučaj pri normalnem gospodarskem položaju. K temu pripada še drugo vprašanje, če se morebiti med vojno ni doseglo gotovih iznajdb v stavbeni stroki, katere bi se pri priložnosti praktično izkoristilo in če z ozirom na to, ker bi se zamoglo te novosti še le po vojni izdelati, ne more posredna poraba istih skozi točasni provizorij omogočiti.

Taki slučaj izide iz kritja streh pod patentiranim varstvom stoječih novih naredb in sicer:

„Plošče za kritje streh zaveze“ iz naravnega škrlinika, umetnega škrlinika, žgane ilovice ali cementa narejene, kakor tudi iznajdba takozvane „Kontrollklammer“ za utrjevanje strešnih plošč, nakar se je v interesu že prej omenjenih stavbenih potegovalcev na kratko nakazalo. Te nove plošče za kritje streh „Biberschwanziegel“ se pozna le po tem, da imajo v svoji dolgostni sredini na spodnjem koncu zarezo, katere služijo, da dežnica na obeh straneh dolgostne sredine lahko odteka in ne teče med fugami kakor se je to pri dozdaj rabljivih oblikah opeke zgodilo, na spodnje plošče. Z gotovostjo se torej lahko računi, da se skozi tehnični učinek te nove naredbe take opeke doseže tudi v ugodnem načinu arhitektonični učinek — kar je pri strehi gotovo glavna stvar — ter da se odstrani dosedanja sistem negotote, ki povzroča oprasanje in narejanje ledu. Tičoč se novosti teh oklepajev („Kontrollklammer“) za pritrditev strešnih plošč, se doseže, da morajo pri uporabi istih plošč na vsak način ena čez drugo segati, kar je radi trpežnosti in dobrega krivanja streh neobhodno potrebno, ker bi se radi štedenja na materialu pod izogibo drugih mer celo pri najmanjšem preokračanju dopuščeno prostora strehe v obče ne moglo kriti.